

Missbedömde sår i ung pojkes munhåla

En distriktsläkare får en erinran för att han genom en bristande undersökning missbedömde såret i munhålan på en 15-årig pojke. Såret blev därför inte sytt, vilket vållade pojken onödigt lidande. (HSAN 2189/02)

II Pojken körde lördagen den 10 augusti 2002 omkull med sin motocrosscykel. Han sökte akut på jourcentralen för blödningar ur munnen. Han undersöktes av distriktsläkaren, som konstaterade en liten, glipande och blödande sårskada under framtänderna i underkäken. Läkaren åtgärdade emellertid inte tandköttsskadan.

Distriktsläkaren fann att tänderna satt intakt och att ingen blödning förelåg i bakre svalgväggen. Vid palpering av skallen upptäckte han inga frakturer. Han uppmanade pojken att besöka en tandläkare efter helgen och återkomma vid behov. När pojken fyra dagar senare besökte folktandvården visade det sig att sårskadan i munnen var omfattande och borde ha suturerats initialt. Såret syddes med femton stygn.

Pojkens mor anmälde distriktsläkaren. Hon ansåg bland annat att denne inte varit tillräcklig uppmärksam vid sin undersökning av pojken och därför inte upptäckte hur allvarlig skadan egentligen var. Den felaktiga behandlingen medförde onödigt lidande för sonen och risk för framtida men.

Syddes inte såret

Ansvarsnämnden läste pojkens journaler och tog in yttrande av distriktsläkaren.

Denne uppgav att han vid undersökningen såg ett litet glipande sår nedanför framtänderna i underkäken. Såret mätte ca 5 mm i diameter. Inga sår eller missfärgningar i omgivande vävnad. Tänder och tandhalsar var intakta. Ingen blödning på bakre svalgvägg. Ingen tryckömhet över okbenen. Skallen palperades utan anmärkning. Ingen haksvullnad.

På grund av att såret var så litet och dess läge i munhålan med en riklig bakterieflora sydde han inte såret. Några andra mjukdelsskador eller tecken till infektion såg han inte.

Han föreslog/överenskom med patientens pappa om tandläkarbesök/röntgen efter helgen, uppgav distriktsläkaren och beklagade patientens lidande.

II Bedömning och beslut

Av utredningen framgår att distriktsläkaren bedömde såret i underkäken som

litet och lämnade det att självlåka med tanke på infektionsrisken.

Han missbedömde dock sårets omfattning.

Om han hade gjort en grundligare undersökning, skulle han ha upptäckt att även om sårytan var liten så hade tandköttet lossnat från underlaget. Det hade då även framgått att skadan i tandköttet var så stor att den måste sutureras, anser Ansvarsnämnden.

Det är allmänt känt att ett sår i munnen bör sys inom sex timmar efter att det uppkommit. Distriktsläkaren borde ha sänt pojken till tandläkarjouren eller själv kontaktat jouren per telefon, så att såret hade blivit åtgärdat utan dröjsmål efter olyckan.

Distriktsläkaren har genom bristande undersökning missbedömt såret i munhålan. Såret blev därför inte sytt, vilket vållade pojken onödigt lidande, konstaterar Ansvarsnämnden och ger distriktsläkaren en erinran. •

Förskrev medicin per telefon – varnas

Ansvarsnämnden varnar en distriktsläkare för att hon skrev ut läkemedel per telefon till en man utan att undersöka honom. (HSAN 2687/02)

II Den 60-årige mannen hade tidigare haft flera övre luftvägsinfektioner och även lunginflammation. I juni 2002 skrev han till distriktsläkaren på vårdcentralen att han led av svåra hostattacker. Han undrade om han hade blivit smittad av sin dotter, som hade en konstaterad mykoplasmainfektion.

Hade knappt om besökstider

Distriktsläkaren skickade honom ett recept på läkemedlet Ery-Max, eftersom hon hade svårt att ge honom en besökstid.

Den 23 september ringde mannen till distriktsläkaren och talade om att han åter hade haft det besvärligt med hosta i minst två veckor. Han berättade att han var sjukskriven för ett benbrott, som han hade ådragit sig i slutet av augusti, och att han skulle vara gipsad ytterligare tre veckor.

Distriktsläkaren, som fortfarande hade knappt om tider för jourbesök, ringde in ett nytt recept på Ery-Max 250 mg 40 st 2x2. Den 25 september kom mannen in akut till medicinska kliniken vid ett lasarett på grund av hjärtstillstånd och avled där. I en obduktion fastställdes den omedelbara dödsorsaken till

massiv tromboembolisering av lungartärgrenar.

Mannens sambo anmälde distriktsläkaren. Ansvarsnämnden läste mannens journal och hämtade in yttrande av distriktsläkaren.

Hon påpekade bland annat att man kan tycka att ordination av antibiotika per telefon inte i något fall är det optimala.

Olyckligt i det här fallet var att hon lärt känna patienten sedan något år tillbaka. Han hade då haft ett antal infektioner, framför allt övre luftvägsinfektioner. Dessa var rimligen bakteriella då de svarat bra på antibiotika. Just av den anledningen hade hon vid två tillfällen, dels på försommaren, dels nu i september, ordinerat antibiotika per telefon. Patienten blev ju också besvärsfri av kuren på försommaren, framhöll distriktsläkaren.

En bidragande orsak till att det blev så här var den allt svårare bemanningssituationen på vårdcentralen där ordinarie kollegor hade slutat, och det blev allt svårare att ge alla som önskade tid. En hård gallring måste ske, berättade distriktsläkaren.

Just mot bakgrund av att hon kände patienten sedan tidigare, och inte kände till någon trombos tidigare i mannens sjukhistoria, blev handläggningen som den blev. Detta får med facit i hand sägas vara mycket olyckligt, beklagade distriktsläkaren.

II Bedömning och beslut

Ansvarsnämnden konstaterar att utredningen visar att patienten vid telefonsamtalet den 23 september uppgav att han hade haft svår hosta i två veckor och att han hade ett gipsat underben. Distriktsläkaren bedömde att patienten hade en infektion i luftvägarna och ordinerade honom antibiotikapreparatet Ery-Max per telefon.

En förskrivning kan göras per telefon då läkaren känner patienten väl och man har en klar och säker diagnos. I detta fall var diagnosen oklar och patienten hade ett gipsat underben, vilket innebar risk för trombos.

Det var under sådana omständigheter fel av distriktsläkaren att förskriva ett antibiotiskt läkemedel per telefon. Om hon inte hade möjlighet att själv undersöka mannen, borde hon ha hänvisat honom till en annan läkare eller akutmottagning för närmare undersökning.

Distriktsläkaren hade, genom att skriva ut läkemedlet per telefon till mannen utan att undersöka honom, av oakt-samhet inte fullgjort sina skyldigheter. Felet är varken ringa eller ursäktligt och ger disciplinpåföljd i form av en varning, bestämmer Ansvarsnämnden. •